

Praznik bl. A. M. Slomška

PRIROČNIK

28

SLOMŠEK – PASTIR PRIHODNOSTI

Tridnevica

Na čast blaženemu Antonu Martinu Slomšku

MARIBOR 2009

28. Praznik bl. A. M. Slomška

SLOMŠEK – PASTIR PRIHODNOSTI

avtorji: nadškof dr. Franc Kramberger, dr. Stanko Lipovšek, Jože Kužnik, Jože Goličnik

odgovarja: Jože Goličnik, stolni kanonik

izdajatelj: Nadškofija Maribor, Pastoralna služba

založnik: Slomškova družba d.o.o.

lektoriranje: dr. Fanika Kranjc – Vrečko

prelom in priprava za tisk: Andrej Šauperl

naklada: 650 izvodov

– Iz Slomškovega življenja...

- 1800 – rojen na posestvu Slom v vasi Uniše, župnija Ponikva (26. 11.)
- 1811 – odšel v mestne šole: Celje, Ljubljana, Senj, Celovec
- 1821 – vstopil v bogoslovje v Celovcu
- 1824 – v Celovcu posvečen v duhovnika (8. 9.); novo mašo pel v Olimju (26.9.)
- 1825 – kaplan na Bizeljskem
- 1827 – kaplan v Novi Cerkvi (21. 3.)
- 1829 – spiritual v krško-lavantinskem bogoslovju v Celovcu
- 1838 – nadžupnik in dekan v Vuzenici (27. 10)
- 1844 – kanonik v Št. Andražu (1. 10)
- 1846 – opat in mestni župnik v Celju (25. 4.)
- 1846 – posvečen za lavantinskega škofa v Salzburgu (5. 7.)
- 1859 – prenos škofijskega sedeža v Maribor (4. 9.)
- 1859 – otvoritev bogoslovja v Mariboru (14. 10.)
- 1862 – umrl v Mariboru (24. 9.)
- 1926 – začetek škofijskega procesa za beatifikacijo (25. 3.)
- 1941 – prenos Slomškove krste iz grobnice na mestnem pokopališču (danes Ljudski vrt) v kriptu frančiškanske cerkve (21. 6.)
- 1978 – prenos krste v grobnico v stolnici (7. 10.)
- 1995 – ekshumacija in prenos krste v kapelo Sv. Križa v stolnici
- 1996 – Papež Janez Pavel II. Potrди herojske kreposti škofa A. M. Slomška (13. 5.)
- 1996 – Papež Janez Pavel II. Obišče stolnico in moli na Slomškovem grobu (19. 5.)
- 1998 – Papež Janez Pavel II. Potrди in sklene postopek za Slomškovo beatifikacijo (3. 7.)
- 1999 – drugi pastoralni obisk papeža Janeza Pavla II. In Slomškova beatifikacija (19. 9.)

Uvod

S L O M Š E K - P A S T I R P R I H O D N O S T I

Že od lanskega praznika Povišanja svetega križa potekajo v mariborski metropoliji različni shodi, na katerih se spominjamo letošnjih dveh pomembnih jubilejev: 150. obletnice prenosa škofijskega sedeža v Maribor in 10. obletnice razglašenja božjega služabnika A.M. Slomška za blaženega.

Ne le v Mariboru ampak po vsej nadškofiji smo skušali ljudem približati pomembna jubileja. V ta namen so bila v postnem času organizirana romanja vernikov in duhovnikov iz vse mariborske nadškofije, ki so se v petih postnih sobotah, razvrščeni po naddekanatih, v stolnici poklonili blaženemu Slomšku na njegovem grobu.

Pred veliko nočjo je bil v mariborskih župnijah misijon, ki ga je napovedal pastoralni forum v gledališču. Odmevno srečanje je vodi kardinal Franc Rode.

V začetku junija smo duhovniki mariborske metropolije s svojimi škofi poromali v prvo škofijsko mesto Št. Andraž na Koroškem.

Slovenija se je z lepo proslavo v mariborskem gledališču spomnila velikega in pomembnega dogodka na predvečer spominskega 4. septembra 1859, ko je Slomšek v mariborski stolnici prvič spregovoril zbranim.

Višek bo praznovanje Slomškovega leta doseglo v soboto, 26. septembra, z vseslovenskim shodom na stadionu Ljudski vrt v Mariboru.

Na veliko sklepno dejanje se bomo duhovno pripravili s tridnevnicco na čast blaženemu A. M. Slomšku. V spomin si bomo priklicali njegove besede, ki jih je kot pastir nove lavantinske škofije – z novim središčem v njenem osrčju – pisal božjemu ljudstvu 1. septembra 1859. Prislunili bomo njegovi besedi ob prevzemu sedeža v novi stolnici, v kateri je razložil svojim vernikom, kaj Bog pričakuje od vernikov in pastirjev, kaj pričakuje škof in kakšna so lahko njihova pričakovanja. Ljudi vabi, da kot dobri delavci stopijo škofu na pomoč pri obdelovanju lepe lavantinske škofije.

V letu duhovnikov bomo s Slomškom premišljevali in molili za nove duhovne poklice. Duhovniki bomo prislunili Slomškovim meditacijam in spodbudam h gorečnosti za evangelij in pozivom k zvestobi duhovniškemu poslanstvu.

Iz evharistije je Slomšek jemal moč in navdih za svoje zavzeto in v prihodnost zazrto pastirsko delo. V letu priprave na evharistični kongres bomo posebno pozornost namenili praznovanju nedelje, da bo za večino spet postala Gospodov dan

V Drobtinica leta 1861 je Slomšek (ni se podpisal, ker je urednik članek tako jezikovno popravil, da ni več prepoznaven njegov slog; po pričevanju Kosarja je Slomškov) takole opisal selitev: »Vse se pod solncem spreminjuje; ni stanovite ostaje na svetu. Kamen se preloži, drevo se presadi in človek seli od zibeli do pokopališča; mesta in kraji se premenjajo, tudi sedeži škofijstva preseljujejo, kakor stolica Lavnatinskega škofa iz šent-Andraža u Maribor, iz rajske Lavnatinske doline na Koroškem u Slovenske gorice na Štajerskem. Naj povejo naše Drobtinice Slovincem to važno dogodbo, naj jo pravijo starši svojim otrokom, dedki svojim unukom u vedni spomin, kdaj in kako se je stolica Lavantinskega škofa u sredo drage domače zemlje preselila ... Pa eno imamo, moje drage ovčice: vaše dobro, usmiljeno srce. Dobro srce pa iz ljubezni do Boga velike reči naredi. Trdno zaupam in se zanašam na vas, da me ne boste zapustili, kadar vas bom še poprosil za pomoč.«

Slomšek je kot pastir lavantinske škofije gledal njeno prihodnost. Tudi mi ob spominu pomembnih obletnic nismo zazrti le v preteklost, ampak nam je preteklost smerokaz, kam naj usmerimo svoje korake, da bomo žive mladike na trti – Jezusu Kristusu.

Jože Goličnik

PRVI DAN: četrtek, 24. 9. 2009
Slovesni praznik bl. A. M. Slomška

dr. Stanko Lipovšek

SLOMŠEK IN PRENOS ŠKOFIJSKEGA SEDEŽA V MARIBOR

Uvod

Slovesni praznik bl. A. M. Slomška letos obhajamo v znamenju 150. obletnice prenosa škofijskega sedeža v Maribor (4.9.1859) in 10. obletnice Slomškove beatifikacije (19.9.1999) in drugega pastoralnega obiska papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji. Da bi ta dvojni jubilej močno odmeval in bogatil naše krščansko življenje, je mariborski nadškof metropolit dr. Franc Kramberger že lani razglasil posebno Slomškovo leto, ki na današnji praznik in še posebej v sklepnem vseslovenskem Slomškovem slavju, ki bo v soboto 26.9.2009 na nogometnem stadionu v Mariboru, dosega svoj vrhunec.

Letos že tradicionalna Slomškova tridnevnik in duhovna priprava na Slomškovo nedeljo obsega kar štiri dni, in to od današnjega praznika do Slomškove nedelje. Vsak dan ima posebno sporočilo in vsebino, ki jo zajema iz zakladnice Slomškovega življenja in dela, ter navdihuje našo sedanjost in prihodnost.

Pojdimo na pot. Z nami je bl. škof Slomšek, ki nas vabi, da sedaj s pripravljenimi srci poslušamo Božjo besedo in sedemo k mizi večnega življenja. Če pa smo kaj dobrega opustili in spregledali pobude Slomškovega leta ... priznajmo in obžalujemo svoje grehe, da bomo vredno obhajali svete skrivnosti.

NJIHOV SPOMIN JE VEČEN

Sir 44, 1-7.13-15

Berilo iz Sirahove knjige.

Hvaliti hočem vrle može,
Naše očete v njih rodovinah!
Mnogo časti jim je dodelil Najvišji,
njegovo veličastvo od dni davnine.
Bili so svetovalci s svojo razumnostjo
in vidci vseh reči s preroškim darom;
voditelji narodov s svojimi sveti
in knezi ljudstva s svojo bistrumnostjo,
modri govorniki v svojih knjigah
in predstojniki v svojih službah.
Izumili so pesmi po pravilih,
napisali modre izreke;
možje, bogati in opremljeni z močjo,
ki so v miru živeli v svojih sodobnikih
in v njihovih dneh je odmevala njih hvala.
Bili so polni usmiljenja
in njih pravična dela se ne pozabijo.

Na veke ostane njih spomin
in njihova slava ne ugasne.
Njihova telesa so bila pokopana v miru,
a njih ime živi od roda do roda.
Ljudstva bodo pripovedovala o njihovi modrosti,
občestvo bo oznanjalo njihovo hvalo.

Poslušali smo Božjo besedo.

Psalm

Ps40(39)2.4a.7-11

Odpev: Glej, prihajam, da spolnim tvojo voljo Gospod.

1. Trdno sem upal v Gospoda,
sklonil seje k meni, uslišal moje vpitje.
V usta mi je položil novo pesem,
hvalno pesem našemu Bogu.
Odpev

2. Klavnih in jedilnih daritev nisi hotel,
ali ušesa si mi odprl.
Žgalnih žrtev in daritev za greh nisi terjal,
tedaj sem rekel: »Glej prihajam.«
Odpev

3. Tedaj sem rekel: »Glej prihajam,
v zvitku knjige je o meni pisano:
Spolnjevati tvojo voljo, moj Bog, me veseli
in tvoja postavaje v mojem srcu.«
Odpev

4. Oznanjeval sem pravičnost v velikem zboru,
glej, svojih ustnic nisem zapiral, Gospod, ti veš.
Tvoje pravičnosti nisem skrival v svoje srce,
o tvoji zvestobi in tvoji moči sem pripovedoval.
Odpev

Berilo iz drugega pisma apostola Pavla Timoteju.

2 Tim 4, 6-8.17-18

Preljubi,
jaz se že darujem in čas moje razveze je blizu.
Dober boj sem dobojeval,
tek dokončal, vero ohranil.
Odslej mi je pripravljena krona pravice,

ki mi jo bo dal oni dan Gospod, pravični sodnik;
pa ne le meni, ampak tudi vsem,
ki v ljubezni pričakujejo njegov prihod.
Gospod mi je pomagal in dal moč,
da bi se po meni oznanjevanje dopolnilo
in bi ga slišali vsi narodi;
otel me je levu iz žrela.
Gospod me bo otel iz vsakega hudega naklepa
in rešil v svoje nebeško kraljestvo.
Njemu slava vekomaj. Amen.

Poslušali smo Božjo besedo.

Aleluja

Aleluja. Jaz sem vinska trta, vi mladike, govori Gospod
Kdor ostane v meni, obrodi obilo sadu. Aleluja

Iz svetega evangelija po Janezu Jn 15, 1-8

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem:
Jaz sem prava vinska trta in moj Oče je vinogradnik.
Vsako mladiko na meni, katera ne rodi sadu, odstrani;
in vsako, katera rodi sad, otrebi, da rodi še več sadu.
Vi ste že čisti zaradi besed, ki sem vam jih govoril.
Ostanite v meni in jaz v vas.
Kakor mladika sama od sebe ne more roditi sadu,
če ne ostane na trti,
tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni.
Jaz sem trta, vi mladike.
Kdor ostane v meni in jaz v njem,
ta rodi obilo sadu;
kajti brez mene ne morete ničesar storiti.
Če kdo ne ostane v meni,
se vrže ven kakor mladika, in usahne;
in jih poberejo, vržejo v ogenj in zgorijo.
Če ostanete v meni in moje besede ostanejo v vas,
prosite, kar koli hočete,
in se vam bo zgodilo.
V tem je poveličanje mojega Očeta,
da obrodite obilo sadu in postanete moji učenci.

To je Kristusov evangelij.

Nagovor

Poslušali smo Božjo besedo, ki nas navdihuje in je navdihovala bl. škofa A. M. Slomška, da se je uvrstil med vrle može, ki jih hvali Sveto pismo (1. berilo). Danes, na slovesni praznik bl. A. M. Slomška in 1. dan Slomškove štiridnevne, se kratko ustavimo ob pomenu prenosa škofijskega sedeža v Maribor, ki prav gotovo sodi med najpomembnejše ter najbolj odmevne dogodke v Slomškovi duhovniški in škofovski službi. Kadar koli govorimo o tem dogodku, se ustavimo ob močnih zgodovinskih, narodno političnih, versko duhovnih in pastoralnih razsežnostih tega dogajanja. Občudujemo Slomškovo pastoralno modrost pa tudi vztrajnost in diplomatsko sposobnost, da je pod okrilje lavantinske škofije zbral večino Slovencev med Dravo in Muro, zlasti mariborsko okrožje, ki je prej bilo pod graško škofijo. Nas posebej zanimajo dušna pastirske in pastoralne razsežnosti ter posledice tega dejanja. O njih govori Slomšek v pastirskem pismu *Ob preselitvi škofovskega sedeža v Maribor* (M. Lendovšek, *Pastirski listi*, Celovec 1890, 159-164).

V današnjem evangeliju smo poslušali priliko o vinski trti in vinogradniku, ki skrbi za vinograd. Ta Jezusova prilika tudi Slomšku služi kot izhodišče njegovega pastirskega pisma, ko samega sebe primerja z vinogradnikom, ki skrbi, da bo pastoralna preureditev lavantinske škofije obrodila dobre sadove. Namen je jasen: za večjo čast Božjo in za naše zveličanje. Da pa se bo to zgodilo, pravi Slomšek, nam je potrebno veliko modrosti, marljivosti in Božjega blagoslova. In nadaljuje: »Kakor sonce obseva trte v gorici, da obrodijo žlahten sad, tako naj nas ogreva luč Božje besede, ki jo slišimo pri maši in krščanskem nauku.«

Udeležba pri maši in krščanskem nauku je srčika Slomškove pastorale. Zato se obrača na starše, učitelje in vzgojitelje, ki so otrokom prvi učitelji vere. Materin nauk, pravi Slomšek, »je deci juterna zarja in očetov beseda jutranje sonce.« Ob vsem tem se zavedajmo, da samo Bog daje rast; zato se mu bližamo v molitvi in v studencih žive vode, ki so sedmeri zakramenti. Slomšek se s toplo očetovsko besedo obrača na fante in dekleta in jih vabi, naj bodo zdravi, veseli, pošteni in pobožni kristjani.

Končno se škof Slomšek zahvali za topel sprejem v Mariboru, za lepo prenovljeno stolnico in prijazen škofijski dom. Vse to ga navdaja z upanjem, da bodo uredili še vse druge ustanove, ki so potrebne za izvrševanje duhovnega poslanstva lavantinske škofije. Slomšek na prvem mestu omenja Bogoslovno učilišče, ki se je že pripravljalo v prostorih nekdanjega jezuitskega zavoda pri Alojzijevi cerkvi na Koroški cesti, in je bilo odprto 14. oktobra 1859. Takrat je Slomšek imel znamenit uvodni govor, v katerem na začetku omenja tri mesta, ki so mu najdražja: Oglej, Salzburg in Maribor (*Spomenica ob 70-letnici lavantinskega Bogoslovnega učilišča v Mariboru*, Maribor 1929, str 4). To, kar sta bila svoj čas Oglej in Salzburg – živahni žarišči misijonskega delovanja, to naj postane Maribor, novo duhovno središče in žarišče lavantinske, danes mariborske nadškofije. S prenosom škofijskega sedeža v Maribor naj tu zaživijo tudi osrednje škofijske ustanove, med katerimi na prvem mestu omenjamo stolnico, ki je po vzoru papeževe stolnice v Rimu »mati in glava vseh cerkva v škofiji«, kjer se po škofu – nasledniku apostolov, vidno uresničuje služba prvega duhovnika, učitelja in pastirja. Visoki bogoslovni šoli, prvi visokošolski ustanovi v Mariboru, je škof Slomšek v otvoritvenem govoru tudi začrtal smer in poslanstvo, še posebej, ko je v hišnih pravilih zapisal, naj se tu vzgajajo »pii et docti ministri« pobožni in učeni služabniki Božjega ljudstva. Pomeni, trdno zasidrani v Bogu ter v prostoru in času, kamor jih pošilja Božja previdnost. Slomšek nadvse naglaš

pomen svetega bogoslužja, ki je prvi vir krščanskega življenja pa tudi ljudskih pobožnosti in domače službe Božje, ki naj se uresničuje po domovih in družinah.

Izredno pomembna razsežnost krščanskega življenja je edinost in mir, ki naj povezuje brate iste vere. V ta namen Slomšek že 1851 ustanovi bratovščino sv. Cirila in Metoda, ki naj ločene kristjane vabi, da bi si iskreno prizadevali za medsebojno edinost in mir, ki je Jezusova zapoved in srčna želja, ter razpoznavno znamenje Kristusovih učencev (prim. Jn 13,35). V Slomškovem pastoralnem načrtu ima tudi veliko vlogo in poslanstvo Mohorjeva družba in nedeljske šole; vse v duhu njegovega vodila: »Sveta vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike.«

V govoru ob nastopu škofovske službe, 4. septembra 1859 v mariborski stolnici, se škof A. M. Slomšek sprašuje: kaj verniki pričakujejo od škofa, kaj škof pričakuje od vernikov in kaj Bog pričakuje od nas. To bi se morali tudi danes vsi skupaj vprašati: škofje, duhovniki in verniki. Bl. škof Slomšek je na ta vprašanja odgovoril s svojim življenjem, s svojo daritvijo, s svojo svetostjo in na poseben način s predstavitvijo škofijskega sedeža v Maribor. Odgovorimo tudi mi na Božji klic in pobude Slomškovega leta naj nam pomagajo na tej poti.

Prošnje za vse potrebe

Sestre in bratje, ko smo zbrani pri svetem bogoslužju na slovesni praznik blaženega škofa Antona Martina Slomška in molimo za njegovo kanonizacijo, zaupno prosimo našega nebeškega Očeta:

1. Gospod, razsvetluj naša srca z milostjo in močjo Sv. Duha, da bomo vstopili v luč, ki nam sveti po blaženem škofu A. M. Slomšku, in bomo rasli v veri ter upanju in ljubezni.
2. Blaženi škof A. M. Slomšek je bil dober pastir in učitelj božjemu ljudstvu. Zaupno te prosimo za papeža Benedikta XVI., za naše škofo in vse pastirje Cerkve; razlivaj nanje obilje svojih darov, da nas bodo potrjevali v veri in nas vodili na pota nove evangelizacije.
3. Blaženi škof Slomšek je ustanovil Bratovščino sv. Cirila in Metoda, da bi poživiljala molitev in delo za edinost kristjanov. Naj ta molitvena zveza tudi danes uresničuje svoje poslanstvo, da bomo v večji meri uresničili zapoved edinosti, ki je razpoznavno znamenje Kristusovih učencev.
4. Blaženi škof Slomšek je veliko molil, delal in se daroval za duhovne poklice in v Mariboru ustanovil Visoko bogoslovno šolo za vzgojo duhovnikov. Naj njegov zgled in njegova priprošnja navdihujeta delo za duhovne poklice in vabita mlade, da bodo sledili božjemu klicu, ter v različnih duhovnih poklicih in službah sodelovali pri delu za Božje kraljestvo.
5. Ko se veselimo Slomškove beatifikacije in njenih bogatih duhovnih sadov, zaupno prosimo, da bi bili vredni tudi njegove kanonizacije.
6. Molimo za učitelje, vzgojitelje in katehete, ki so izbrali blaženega škofa Slomška za svojega zavetnika, naj v Slomškovem duhu vršijo svojo službo, da nam bo sveta vera v vedno večji meri luč in materni jezik ključ do zveličavne narodove omike.

7. Molimo tudi za slovenske svetniške kandidate: Barago, Gnidovca, Grozdeta, Vovka, Halasa, Priolovo in ostale; daj, da bodo kmalu dosegli čast oltarja in bomo tudi v njih imeli domače vzornike krščanskega življenja.

Nebeški Oče! Blaženi škof Anton Martin Slomšek je luč na poti našega krščanskega življenja. Naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja, da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali v veri, upanju in ljubezni in bodo uslišane naše prošnje za njegovo kanonizacijo.

To prosimo, po Kristusu, našemu Gospodu. Amen.

Sklep

Pred nami so zelo bogati Slomškovi dnevi. Jutri bomo razmišljali o evharistiji in se s Slomškom pripravljali na evharistični kongres. V soboto smo vsi povabljeni na sklepno Slomškovo slavje – somaševanje, ki ga bo na stadionu Ljudski vrt v Mariboru vodil apostolski nuncij v Sloveniji. V nedeljo, ki je Slomškova nedelja, bomo v domačih župnijskih občestvih s Slomškom razmišljali o nedelji, ki naj tudi danes in jutri uresničuje svoje poslanstvo. Naj nas na tej poti spremlja Božji blagoslov ter zgled in priprošnja bl. A. M. Slomška.

MOLITEV ZA SLOMŠKOVO KANONIZACIJO

Nebeški Oče!

Blaženi škof Anton Martin Slomšek

je luč na poti našega krščanskega življenja.

Naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,
da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali
v veri, upanju in ljubezni in bodo uslišane naše prošnje
za njegovo kanonizacijo.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,
prosi za nas!

DRUGI DAN: petek 25. 9. 2009

dr. Franc Kramberger, nadškof

BLAŽENI ŠKOF SLOMŠEK IN SV. EVHARISTIJA

Uvod

Bratje in sestre! Cerkev na Slovenskem se pripravlja na evharistični kongres, ki bo prihodnje leto v mesecu juniju. V pripravi na ta pomemben vseslovenski verski dogodek naj bi vsi, duhovniki in verniki, poglobili svoje spoznanje in vero v sv. evharistijo, v osrednjo skrivnost krščanstva, se pravi v resnico o Kristusovi daritvi na oltarju, o prejetanju njega samega pod podobo kruha pri sv. obhajilu in o njegovi stalni navzočnosti med nami v tabernaklju vsake župnijske cerkve. Danes bomo poskušali spoznati, kako je gledal na sv. evharistijo naš bl. škof Slomšek, in kaj mu je pomenila.

Najprej pa očistimo svoja srca s priznanjem in kesanjem svojih grehov in slabosti ter se pripravimo na poslušanje Božje besede in na dostojno obhajanje svete daritve.

BODIMO STANOVITNI V LOMLJENJU KRUHA

Apd 2, 42—47.

Berilo iz Apostolskih del.

⁴² Bratje so bili stanovitni v nauku apostolov
in bratski skupnosti, v lomljenju kruha in molitvah.

⁴³ Porajal pa se je strah v duši slehernega;
v Jeruzalemu se je po apostolih godilo tudi mnogo čudežev in znamenj;
in strah je bil velik med vsemi.

⁴⁴ "Vsi, kateri so vero sprejeli, so bili skupaj
in so imeli vse skupno;

⁴⁵ posestva in premoženja so prodajali
in jih razdeljevali med vse, kolikor je kdo potreboval.

⁴⁶ Vsak dan so enodušno še prihajali v tempelj,
lomili po hišah kruh
in uživali jed z veseljem in preprostim srcem,
⁴⁷ "hvaleč Boga in priljubljeni pri vsem ljudstvu,
Gospod pa je vsak dan pridruževal takih,
ki naj bi se zveličali.

Poslušali smo Božjo besedo.

PSALM 77 (3.4bc. 23—24. 25.54)

0 d p e v : Gospod jim je dal nebeškega kruha.

Kar smo čuli in zvedeli,
kar so nam pripovedovali naši očetje,
bomo pripovedovali prihodnjemu rodu
o Gospodovih slavnih delih.

Odpev.

Vendar je zapovedal oblakom zgoraj,
odprl je nebeška vrata
in dežil nanje mano za jed,
dajal jim je nebeški kruh.
Odpev

Človek je jedel kruh močnih;
poslal jim je jedi do sitega.
Pripeljal jih je v svojo sveto deželo,
h goram, ki jih je pridobila njegova desnica.
Odpev.

Aleluja

Aleluja. Kdor je moje meso in pije mojo kri,
Ostane v meni in jaz v njem, govori Gospod. Aleluja.

JEZUS NAŠA RESNIČNA HRANA IN PIJAČA

Jan 6, 51—58.

Iz svetega evangelija po Janezu.

Tisti čas je rekel Jezus množicam:

⁵¹ »Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes.

Če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj.

Kruh, ki ga bom jaz dal,

pa je moje meso za življenje sveta.«

⁵² Judje so se tedaj prepirali med seboj in govorili:

»Kako nam more ta dati svoje meso jesti?«

⁵³ Jezus jim je rekel:

»Resnično, resnično, povem vam:

Ako ne boste jedli mesa Sina človekovega

in pili njegove krvi,

ne boste imeli življenja v sebi.

⁵⁴ Kdor je moje meso in pije mojo kri,
ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan.

⁵⁵ Zakaj moje meso je resnična jed

in moja kri resnična pijača.

⁵⁶ Kdor je moje meso in pije mojo kri,

ostane v meni in jaz v njem.

⁵⁷ Kakor je mene poslal živi Oče in živim jaz po Očetu,

tako bo tudi tisti, ki mene uživa, živel po meni.

⁵⁸ To je kruh, ki je prišel iz nebes.

Ne, kakor so vaši očetje jedli mano in so umrli —
kdor je ta kruh, bo živel vekomaj.«

To je Kristusov evangelij.

Nagovor

»Blaženi škof Slomšek in sveta evharistija« je naslov današnjega premissljevanja in priprave na letošnje Slomškovo slavje. – Ljubezen do sv. evharistije ali Sv. Rešnjega telesa je Slomšku že kot otroku vcepila v srce mati. Po takratni navadi ga je sama pripravljala na prvo sv. obhajilo. Materino nazorno razlago je otrokovo uho poslušalo, srce sprejemalo, razum pa spoznaval sveto skrivnost. To je z njim raslo, ga oblikovalo in z leti izoblikovalo v evharistično osebnost. Materin pouk je dopolnil kaplan Prašnikar, ki je mladega Slomška sprejel v svojo nedeljsko šolo in ga kot ministranta uvajal v bogoslužje, v sv. evharistijo. Slomšek je doživljal svojo mladost pri oltarju in iz dogajanja na oltarju, se pravi iz sv. evharistije, se je pripravljala na življenje. To je dalo pečat njegovemu življenjskemu, duhovniškemu in škofovskemu poslanstvu. Vedno in povsod si je prizadeval, da bi ljudem sv. evharistijo čim bolj približal, jo razložil in v njih budil ljubezen do nje.

Zato je za mladino napisal posebno razlago sv. maše (Sveto opravilo za šolarje, 1846). Kako so mladi sprejeli njegov pouk o sv. evharistiji, pove dejstvo, da je moral knjižico kar petkrat natisniti. Prav tako je za mlade izdal molitvenik, da bi lažje sodelovali pri sv. maši. Želel je, da mladina raste in živi iz evharistije, tako bo ostala moralno zdrava in sposobna za vse napor.

Tudi za odrasle je Slomšek poskrbel, da bi jim bila sv. evharistija studenec milosti in vir moči za krščansko življenje. Kot škof je duhovnikom naročil, celo zapovedal je, naj vsako leto dve nedelji zapored razlagajo sv. mašo, in sicer tako, da eden duhovnik tiho latinsko mašuje pri oltarju, drugi pa na prižnici ljudem razlaga, kaj se dogaja na oltarju, in kaj pomenijo posamezna duhovnikova dejanja. Da bi dosegel svoj cilj, je razlago sv. maše sam napisal in tako pomagal duhovnikom pravilno razložiti to osrednjo skrivnost. Pozneje je njegova razlaga bila natisnjena v uradnem Cerkvem molitveniku. Tako so naši predniki, očetje in matere živeli iz evharistije, si utrjevali vero in doživljali nedeljsko mašo.

Razen tega je Slomšek na vseh službenih mestih v pridigah pogosto razlagal sv. evharistijo. Večkrat najdemo v ohranjenih pridigah naslednje njegove misli: Naš Gospod Jezus je storil tri velike čudeže: prvi čudež je, da se je učlovečil, v vsem nam je postal enak razen v grehu; drugi, še večji čudež je, da je za nas trpel, umrl in nas odrešil; tretji, največji čudež pa je naredil na veliki četrtek, ko je postavil sv. evharistijo ali zakrament Sv. Rešnjega telesa. Ta je povzetek vseh njegovih čudežev, je vsebina vseh skrivnosti in Božjih del ... Ob rojstvu v Betlehemu je skrnil svojo Božjo naravo v podobo človeka, da je mogel kot človek za nas živeti, trpeti in umreti; na oltarju pa skriva svojo človeško naravo v podobi kruha in vina, da se more za nas

darovati, se nam dajati pri sv. obhajilu in ostati med nami v tabernakljih po naših cerkvah ... O, Bog, vsemogočen si, vseveden si, najbogatejši si, pa nam nisi mogel, nisi vedel, nisi imel dati kaj večjega kakor samega sebe v sv. evharistiji ... V sv. evharistiji je pričujoč živi Jezus z dušo in telesom, s krvjo in mesom, kot Bog in človek, ravno On, ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device, On, ki je za nas umrl na križu, vstal od mrtvih in je sedaj na desnici, v veličastju svojega Očeta ...

Slomšek je poznal svoj čas. Vedel je, od kod prihaja slovenskemu verniku nevarnost za njegovo vero. Takrat je vladala v Evropi splošna mlačnost, brezbržnost, verska in moralna naveličanost, na drugi strani pa pretirana strogost janzenizma in togi uradniški duh jožefinizma. Vse to je bilo kakor slana za versko in zakramentalno življenje. Zato je Slomšek vodil svoje vernike k vrelcu milosti, k sv. evharistiji in jih vabil k pogostnemu sv. obhajilu. V tem pogledu so bile njegove pridige nekaj edinstvenega, za tisti čas nekaj nezaslišanega, saj so verniki prejeli sv. obhajilo samo dvakrat na leto. Čeprav je Slomšek naletel na odpor in nerazumevanje pri ljudeh in celo pri duhovnikih, je ostal zvest svojemu prepričanju in vodilu: Nazaj k zgledu in praksi prvih kristjanov! Bili so stanovitni v nauku apostolov, bratski skupnosti in lomljenju kruha (prim. Apd 2,42). Tako je Slomšek skoraj tri četrt stoletja pred odlokom papeža Pija X. že uresničeval vsebino o pogostnem sv. obhajilu. Na Bizeljskem in v Novi Cerkvi je moral zaradi nerazumevanja in celo nasprotovanja nekaterih duhovnikov razložiti ljudem, da ne uči nove ali krive vere, marveč oznanja pravi nauk Cerkve, Jezusov nauk in zgled prvih kristjanov, ko vabi ljudi k pogostnemu sv. obhajilu.

Pri vsem tem pa ni opustil opomina pred nevrednim prejetjem sv. obhajila, iz navade ali brez potrebne priprave. Z besedami apostola Pavla je svaril: Naj vsak sebe presodi, kajti kdor nevredno jé in pije, jé in pije svojo obsodbo, ker ne razpozna Gospodovega telesa (prim. 1 Kor 11,27-29).

Naj nam naš bl. škof Slomšek izprosi in pomaga, da bomo v tem evharističnem obdobju na novo ovrednotili sv. evharistijo, poživili obhajanje nedeljske maše in poglobili češčenje Sv. Rešnjega telesa. To je potrebno v naši razkristjanjeni, sekularizirani družbi, ki je pozabila na Boga in goji le človekovo samozadostnost. Amen.

Prošnje za vse potrebe

Bratje in sestre! V bl. škofu A. M. Slomšku imamo svojega zvestega priprošnjika pri Bogu; z zaupanjem se obrnimo k nebeškemu Očetu in ga prosimo, naj posluša in usliši naše prošnje!

- Vesoljna Cerkev obhaja posebno »leto duhovništva«, pomagaj vsem duhovnikom, da bodo po zgledu bl. škofa Slomška in sv. Janeza Vianneya, arškega župnika, vztrajali v neokrnjeni zvestobi Kristusu in duhovništvu.

- Cerkev v naši domovini se pripravlja na evharistični kongres, naj postane sv. evharistija vir moči prenovljenega življenja v naših družinah, župnijah, škofijah in narodu.
- Blaženi škof Slomšek si je veliko prizadeval za nove duhovne poklice, podeli duha velikodušnosti našim mladim, da se bodo z večjo pripravljenostjo odločali za duhovniške, redovniške in misijonske poklice.
- Po priprošnji bl. škofa Slomška naj obrodi bogate sadove naše delo za edinost med verniki in duhovniki, med duhovniki in škofi, med škofi in Petrovim naslednikom papežem Benediktom XVI.
- Sveti troedini Bog, blagoslavljal naša prizadevanja in usliši naše molitve za kanonizacijo bl. škofa Slomška, da bo kmalu pridružen med svetnike naše krajevne in vesoljne Cerkve.

Vsemogočni Bog, naš usmiljeni Oče, usliši te in še druge prošnje, ki ti jih z darovi polagamo na tvoj oltar. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

MOLITEV ZA SLOMŠKOVO KANONIZACIJO

Nebeški Oče!

Blaženi škof Anton Martin Slomšek

je luč na poti našega krščanskega življenja.

Naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,
da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali
v veri, upanju in ljubezni in bodo uslišane naše prošnje
za njegovo kanonizacijo.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,
prosi za nas!

TRETJI DAN: sobota, 26. 9. 2009

msgr. Jože Kužnik

SLOMŠEK IN DUHOVNI POKLICI

»Duhovnik je ljudem angel odrešenja«

(bl. A. M. Slomšek)

Uvod

»Lepa vinska gorica vinograda Kristusovega je lavantinska škofija, ki se po koroški in štajerski deželi razlega, blizu štirikrat sto tisoč duš ima, lepo žlahtno trsje, med katerim se tudi ja zrasel, si vsake službe poskusil in zdaj višjega pastirja službo prevzel, naj bi višji hišnik velikega vinograda gospodovega bil. Bog daj, da bi svojo službo zvesto opravljal! Potreba mi je k temu dobrih delavcev! Kakor je hišni gospodar v svetem evangeliju zjutraj zgodaj vstal, in šel delavce v vinograd najemat, ravno tako tudi jaz na začetku svoje škofovske službe delavce kličem in prosim svoje duhovnike in šolske gospode, starše, gospodarje in gospodinje, da mi pomagajte!« S temi besedami je novoposvečeni škof Slomšek v svojem prvem pastirskem pismu, 19. julija 1846, nagovoril svoje vernike in izrazil skrb za duhovniške poklice, za zveste delavce v Gospodovem vinogradu. V svoji škofovski službi si je zelo prizadeval za skrbno vzgojo semeniščnikov in bogoslovcev, pa tudi za to, da bi duhovniki zvesto opravljali svoj, od Boga dani poklic pastirjev in voditeljev Božjega ljudstva.

Kaj pa mi danes? Ali dovolj storimo za to, da bi imeli zadostno število dobrih in velikodušnih duhovnikov? Ali molimo v ta namen po naših župnijah in krščanskih družinah? Kakšen odnos imamo do svojih dušnih pastirjev? Ali jih samo kritiziramo ter gledamo na njihove človeške napake ali pa jim stojimo ob strani ter jim pomagamo, da bi lahko bolje opravljali svoje poslanstvo? Razmislimo o tem na začetku današnjega bogoslužja ter obžalujemo našo premalo skrb za duhovne poklice.

BOG ZAUPA LJUDEM SLUŽBO SPRAVE

2 Kor 5, 14—20.

Berilo iz drugega pisma apostola Pavla Korinčanom.

Bratje,

¹⁴ Kristusova ljubezen nas vnema,
ker smo prišli do sodbe,
da so vsi umrli, če je eden umrl za vse,
¹⁵in za vse je Kristus umrl,
da bi tisti, ki živijo, ne živeli več sami sebi,
ampak njemu, ki je zanje umrl in vstal.
¹⁶ Zatorej odslej nikogar ne poznamo po mesu.
In če smo po mesu poznali Kristusa,
ga pa zdaj tako več ne poznamo.

¹⁷Ako je torej kdo v Kristusu, je nova stvar:
Staro je prešlo, glejte, nastalo je novo.

¹⁸ Vse pa je od Boga,
ki nas je po Kristusu s seboj spravil
in nam dal službo sprave;
¹⁹ zakaj Bog je hotel svet s seboj spraviti v Kristusu s tem,
da jim njih grehov ni prisojal
in da je ustanovil med nami nauk sprave.
²⁰ Namesto Kristusa smo poslani,
kakor da Bog opominja po nas.
Prosimo v imenu Kristusa:
Spravite se z Bogom!

Poslušali smo Božjo besedo.

PSALM 26 (1. 4. 8b—9abc. 9d.11)
0 d p e v: Tebe iščem, Gospod.

Gospod je moja luc in moja rešitev,
koga bi se bal?
Gospod je varuh mojega življenja,
pred kom bi trepetal?
Odpev.

Eno prosim, Gospod, eno želim,
da bi prebival vse življenje v tvoji hiši,
da bi užival tvojo milino
in gledal tvoj tempelj.
Odpev.

Tvoj obraz iščem, Gospod,
ne skrivaj pred menoj svojega obraza,
ne odklanjaj v sruho svojega hlapca;
ti si moja pomoč, nikar me ne zavrzi.
Odpev.

Ne zapusti me, Bog, moj rešitelj!
Uči me, Gospod, svojo pot
in vodi me po ravni stezi
zaradi mojih nasprotnikov!
Odpev.

KDOR GRE ZA KRISTUSOM, NE GLEDA V PRETEKLOST
Lk 9, 57—62.

Iz svetega evangelija po Luku.

⁵⁷ Ko so Jezus in učenci šli po poti, mu je nekdo rekel:
»Za teboj bom hodil, kamor koli pojdeš.«

⁵⁸ Jezus mu je odgovoril:

»Lisice imajo brloge in ptice pod nebom gnezda,
Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil.«

⁵⁹ Drugemu je pa rekel:

»Hodi za menoj!« Ta je dejal:

»Gospod, dovoli mi, da prej grem
in pokopljem svojega očeta.«

^w Toda rekel mu je:

»Pusti, naj mrtvi svoje mrtve pokopljejo,
ti pa pojdi in oznanjaj božje kraljestvo.«

⁶¹ Še drug mu je rekel:

»Hodil bom za teboj, Gospod, toda dovoli mi,
da se prej poslovim od svojih domačih.«

⁶² Jezus mu je rekel:

»Nihče kdor roko položi na plug in se nazaj ozira,
ni pripraven za božje kraljestvo.«

To je Kristusov evangelij.

Nagovor

Anton Martin Slomšek je že od mladosti zelo cenil duhovniški poklic. To spoštovanje mu je v srce vcepila njegova pobožna mati, utrjeval pa ga je kaplan Prašnikar, ki je malega Tončka sprejel v vrste ministrantov. Ob liku tega zvestega duhovnika se je v Tončku že zgodaj porodila želja, da bi tudi sam postal duhovnik. Po prizadevanju matere in pobožnega kaplana Prašnikarja mu je to tudi uspelo. In dejansko je bil Slomšek večino svojega duhovniškega življenja povezan s skrbjo in delom z duhovnimi poklici.

Že kot kaplan na Bizeljskem in v Novi Cerkvi si je Slomšek prizadeval za versko vzgojo fantov ter za dobre, krščanske družine, ki so naravni temelj dobrih kristjanov in duhovnih poklicev. Ob spominu na svojo skrbno in verno mater je zapisal: »O Marija, naše upanje. Izprosi nam dobre matere. Potem bo svet kmalu postal boljši. Molitev matere je več vredna kakor vreča zlatnikov. Molitev spremlja otroke skozi vsa mesta in dežele, celo skozi temna vrata večnosti.«

Slomškovo goreče prizadevanje za mlade in njihovo vzgojo v veri ni ostalo skrito lavantinskemu škofu Zimmermanu. Mladega kaplana iz Nove Cerkve je postavil za duhovnega voditelja, spirituala bogoslovcev v celovškem bogoslovju. Tedaj se je začelo njegovo prvo resno delo z duhovnimi poklici, ki se ga je lotil z vso zavzetostjo. Bogoslovcem je bil odličen voditelj na poti do duhovniškega poklica. V svojih meditacijah jim je polagal na srce: »Duhovnik naj bo podkovan v vseh dušnih opravilih, delovati mora tudi na nezemeljskem polju, študirati mora na polju neumrljivega človeškega duha, dela naj v času, vendar samo za večnost ... Vse duhovnikovo življenje in delovanje je sveto, najbolj sveta pa je njegova služba pri oltarju. Tam duhovnik zastopa samega Božjega Srednika med Bogom in človekom ... Prizadeven študij Božje besede, marljivo raziskovanje človeškega srca izoblikuje duhovnika, molitev za Božjo pomoč in milost pa ga poživi ... Postanite dobri in pobožni duhovniki in zagotovo boste tudi dobri spovedniki, ker samo dobra, nepokvarjena sol, naredi jed dobro ... Tri značilnosti: čisti namen, neoporečno življenje in gorečnost naj vam, moji prijatelji, služijo kot preizkusni kamni, ob katerih boste zanesljivo spoznali, ali vas je Gospod nebes in zemlje poklical v duhovniški stan ali ne ... Prvi in najvišji vzrok vaše izbire stanu naj bo Božja slava in blagor vaših duš. Delovati, živeti in umreti za kraljestvo

resnice in kreposti; delovati, živeti in umreti za Božjo slavo in za blagor človeka, to je pravi poklic!« Tako je spiritual Slomšek nagovarjal bogoslovce ter jih pripravljajal za bodoče duhovnike.

Še bolj zavzeto pa je Slomšek za duhovniške poklice lahko poskrbel, ko je postal lavantinski škof. Ena njegovih posebnih skrbi je bila, da bi vse štajerske Slovence združil v eno škofijo, zato si je začel prizadevati za preselitev škofijskega sedeža v bolj središčno mesto v škofiji. V taki škofiji je hotel Slomšek oskrbeti popolno gimnazijo, lastno škofijsko semenišče in bogoslovje. V Celju mu je uspela ustanovitev popolne gimnazije in tam je ustanovil tudi prvo dijaško semenišče ter ga poimenoval po celjskem mučencu sv. Maksimilijanu. Škof Slomšek je imel navado, da je k sebi povabil na škofijo četrti letnik bogoslovja, da je tako vsaj eno leto imel pri sebi bodoče novomašnike. S preselitvijo škofijskega sedeža v Maribor pa je tudi v Mariboru ustanovil dijaško semenišče Viktorinum in bogoslovje. Skrb za duhovniške poklice je bila Slomšku vedno posebno pri srcu. V svoji prvi okrožnici, ki jo je kot novoimenovani lavantinski škof poslal duhovnikom, se je spomnil tudi bogoslovcev. Takole je zapisal: »Ali ne bi smel pozdraviti tudi vas, mladi bogoslovci, novinci svete duhovne vojne, enak vrtnarju, ki v jutru z veselim srcem ogleduje svoje rožice? Kaj bi se ne smel radovati zaradi vas, ki ste drevesca, ki bodo rodila sad ob svojem času? Vi ste moje veselje, vi ste moje upanje! ... Zarana se že privajajte pokorščini in redu! Presodite svoj poklic in na vso moč si prizadevajte, da postanete vredni svetega poklica, v katerega ste izvoljeni. Vi ste moji prijatelji, če boste spolnjevali, kar vam naročam v imenu Tistega, ki me je poslal.«

Slomšek si je vneto prizadeval, da bi svoje duhovnike spodbujal k svetemu življenju, k delavnosti in pobožnosti pa tudi k nenehnem poglobljanju znanja. »Molitev in pobožnost pomagata duhovniku h kreposti, študij in premišljevanje pa ga vodita k znanosti. V središču duhovnikovega študija naj bo znanost zveličanja, okrog tega naj se v krogu vrtijo vsa ostala znanja. Vendar je središče vsega znanja samo Kristus. Kristus je duhovnikov ponos in sama ponižnost. Blagoslovljeno ljudstvo, ki ima takega duhovnika. Bratje, sledimo temu in ljubimo modrost, da bi po Kristusovi besedi postali luč sveta in sol zemlje!« Tako je škof Slomšek spodbujal svoje duhovnike. Vabil jih je, da redno opravljajo duhovne vaje in je mnoge od teh vodil tudi sam. Lahko rečemo, da se je vse Slomškovo življenje in delo odvijalo okrog skrbi za duhovniške poklice in svetost duhovnikov, ki so mu bili zaupani.

Naj tudi mi, dragi bratje in sestre, skupaj s svojimi dušnimi pastirji skrbimo za to, da bomo imeli zadostno število dobrih, pogumnih in svetih duhovnikov. Za to molimo, svojim dušnim pastirjem pomagajmo, skrbimo za dobre krščanske družine ter mladim pokažimo lepoto duhovnega poklica. Spodbujajmo jih, da pogumno odgovorijo na Božji klic, če jih Gospod pokliče v svojo službo.

Prošnje za vse potrebe

Gospod Jezus Kristus, blaženi škof Slomšek je bil dober pastir svojemu ljudstvu. Vneto si je prizadeval za duhovniške poklice in za svetost duhovnikov. Danes, ko nam primanjkuje dobrih pastirjev in še bolj mladih ljudi, ki bi sledili tvojemu klicu, te iskreno prosimo:

1. Gospod Jezus, varuj in vodi Cerkev ter sv. očeta, da bo Cerkev v svetu znamenje tvojega dobrotnega usmiljenja.

2. Daj našim škofom moč in milost, da bodo vneto in uspešno delali za rast Božjega kraljestva med nami.
3. Pomagaj staršem, da bodo znali in zmogli otroke vzgajati v veri in velikodušnosti, da bodo odprti za božje delovanje v njihovih srcih.
4. Spodbudi mlade, ki jih kličeš na pot za teboj, da bodo spoznali tvoj klic in se mu velikodušno odzvali.
5. Daj našim škofijam mnogo dobrih semeniščnikov in bogoslovcev ter jim pomagaj, da se bodo dobro pripravili na službo oltarju.
6. Vsem rajnim duhovnikom, ki so se trudili za rast Božjega kraljestva v našem narodu, podeli milost večnega plačila v nebesih.

Jezus Kristus, večni in veliki Duhovnik, usliši naše prošnje ter nam nakloni zadostno število pastirjev po tvojem Srcu, ki bodo ohranjali vero v našem narodu ter ljudem delili darove tvojega odrešenja. To ponižno prosimo tebe, ki živiš in nas ljubiš vekomaj. Amen.

MOLITEV ZA SLOMŠKOVO KANONIZACIJO

Nebeški Oče!

Blaženi škof Anton Martin Slomšek

je luč na poti našega krščanskega življenja.

Naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,
da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali
v veri, upanju in ljubezni in bodo uslišane naše prošnje
za njegovo kanonizacijo.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,
prosi za nas!

Jože Goličnik

SLOMŠEK IN NEDELJA

Uvod

Letos se na Slomškovo nedeljo s hvaležnostjo spominjamo, da je pred 150 leti prestavil sedež lavantinske škofije iz majhnega podeželskega mesta Št. Andraž na Koroškem v novo versko središče Maribor. S posebno hvaležnostjo se spominjamo nedelje, ko je pred 10 leti na najbolj množičnem shodu v vsej zgodovini Slovenije božji služabnik papež Janez Pavel II. na Betnavi pri Mariboru slovesno razglasil prvega mariborskega škofa A. M. Slomška za blaženega. Postal je znamenje svetosti, priča Boga, ki vedno deluje sredi svojega ljudstva ter v vsakem času in kraju kliče k evangeljski popolnosti in apostolski dejavnosti.

Danes, na Slomškovo nedeljo, nas je Gospod povabil na svojo gostijo. Želi, da se povežemo z njim in med seboj. »Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu; kajti brez mene ne morete ničesar storiti. Ljubeznivo nas vabi: pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi; jaz vas bom poživil.«

Prosimo nebeškega Očeta, da nas kot rodovitne trte otrebi, da bomo rodili še več sadu.

NJIHOV SPOMIN JE VEČEN

Sir 44, 1-7.13-15

Berilo iz Sirahove knjige.

Hvaliti hočem vrle može,
Naše očete v njih rodovinah!
Mnogo časti jim je dodelil Najvišji,
njegovovo veličastvo od dni davnine.
Bili so svetovalci s svojo razumnostjo
in vidci vseh reči s preroškimi darom;
voditelji narodov s svojimi sveti
in knezi ljudstva s svojo bistroumnostjo,
modri govorniki v svojih knjigah
in predstojniki v svojih službah.
Izumili so pesmi po pravilih,
napisali modre izreke;
možje, bogati in opremljeni z močjo,
ki so v miru živeli v svojih sodobnikih
in v njihovih dneh je odmevala njih hvala.
Bili so polni usmiljenja
in njih pravična dela se ne pozabijo.
Na veke ostane njih spomin
in njihova slava ne ugasne.
Njihova telesa so bila pokopana v miru,
a njih ime živi od roda do roda.
Ljudstva bodo pripovedovala o njihovi modrosti,
občestvo bo oznanjalo njihovo hvalo.

Poslušali smo Božjo besedo.

Psalm

Ps 40 (39)2.4a.7-11

Odpev: Glej, prihajam, da spolnim tvojo voljo Gospod.

1. Trdno sem upal v Gospoda,
sklonil se je k meni, uslišal moje vpitje.
V usta mi je položil novo pesem,
hvalno pesem našemu Bogu.
Odpev

2. Klavnih in jedilnih daritev nisi hotel,
ali ušesa si mi odprl.
Žgalnih žrtev in daritev za greh nisi terjal,
tedaj sem rekel: »Glej prihajam.«
Odpev

3. Tedaj sem rekel: »Glej prihajam,
v zvitku knjige je o meni pisano:
Spolnjevati tvojo voljo, moj Bog, me veseli
in tvoja postavaje v mojem srcu.«
Odpev

4. Oznanjeval sem pravičnost v velikem zboru,
glej, svojih ustnic nisem zapiral, Gospod, ti veš.
Tvoje pravičnosti nisem skrival v svoje srce,
o tvoji zvestobi in tvoji moči sem pripovedoval.
Odpev

Berilo iz drugega pisma apostola Pavla Timoteju.

2 Tim 4, 6-8.17-18

Preljubi,
jaz se že darujem in čas moje razveze je blizu.
Dober boj sem dobojeval,
tek dokončal, vero ohranil.
Odslej mi je pripravljena krona pravice,
ki mi jo bo dal oni dan Gospod, pravični sodnik;
pa ne le meni, ampak tudi vsem,
ki v ljubezni pričakujejo njegov prihod.
Gospod mi je pomagal in dal moč,
da bi se po meni oznanjevanje dopolnilo
in bi ga slišali vsi narodi;
otel me je levu iz žrela.

Gospod me bo otel iz vsakega hudega naklepa
in rešil v svoje nebeško kraljestvo.
Njemu slava vekomaj. Amen.

Poslušali smo Božjo besedo.

Aleluja

Aleluja. Jaz sem vinska trta, vi mladike, govori Gospod
Kdor ostane v meni, obrodi obilo sadu. Aleluja

Iz svetega evangelija po Janezu Jn 15, 1-8

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem:
Jaz sem prava vinska trta in moj Oče je vinogradnik.
Vsako mladiko na meni, katera ne rodi sadu, odstrani;
in vsako, katera rodi sad, otrebi, da rodi še več sadu.
Vi ste že čisti zaradi besed, ki sem vam jih govoril.
Ostanite v meni in jaz v vas.
Kakor mladika sama od sebe ne more roditi sadu,
če ne ostane na trti,
tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni.
Jaz sem trta, vi mladike.
Kdor ostane v meni in jaz v njem,
ta rodi obilo sadu;
kajti brez mene ne morete ničesar storiti.
Če kdo ne ostane v meni,
se vrže ven kakor mladika, in usahne;
in jih poberejo, vržejo v ogenj in zgorijo.
Če ostanete v meni in moje besede ostanejo v vas,
prosite, kar koli hočete,
in se vam bo zgodilo.
V tem je poveličanje mojega Očeta,
da obrodite obilo sadu in postanete moji učenci.

To je Kristusov evangelij.

Nagovor

Bila je Slomškova nedelja pred desetimi leti. Na Betnavi pri Mariboru smo bili priče ganljivega prizora. Ko je božji služabnik Janez Pavel II. izrekel besede: »S svojo apostolsko oblastjo dovoljujemo, da se častiti božji služabnik Anton Martin Slomšek odslej imenuje blaženi, se je pred množico vernikov odkrila slika blaženega in pred njo relikviarij z njegovimi relikvijami. Pred veliko množico zbranega Božjega ljudstva je bila postavljena podoba novega blaženega; svetnika, ki s svojim življenjem in delom razodeva, kako je postal rodovitna mladika na trti – Jezusu Kristusu. Kot živ evangelij zbranim oznanja, kako resnične so Jezusove besede, ki smo jih slišali v današnjem evangeliju: »Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu.« Veličastno delo, ki ga je blaženi Anton Martin Slomšek opravil, je bilo sad njegove tesne povezanosti s Kristusom.

Kar je sam živel, kar ga je osrečevalo in mu dajalo moč in pogum, je kot dobri pastir hotel vsaditi v srca svojih duhovnikov in vernikov. Pokazal jim je, kje je studenec žive vode, s kom naj bodo povezani, da bodo rodovitni za Božje kraljestvo.

Ko si pred Slomškovi praznikom in na njegov dan kličemo v spomin njegove besede, presojava njegove korake in občudujemo njegovo ogromno delo, kar zahrepenimo po starih časih. Včasih si kar preveč idealno predstavljamo versko življenje v preteklosti. Menimo, da je velika večina vernikov ob nedeljah redno hodila k sveti maši, da so bili vsi verni, da z versko vzgojo otrok ni bilo nobenih problemov.

Drugačna podoba preteklosti pa stopi pred nas, ko prebiramo Slomškove besede, sledimo njegovemu oznanilu, ki razodeva ne le radost in veselje, ampak tudi njegovo bolečino in skrb, ker kot dober pastir vidi, kako se razrašča nevera, širi verska brezbržnost, opušča molitev, zanemarja sveta maša in upada prejemanje svetih zakramentov, zlasti svete spovedi in obhajila.

Na današnjo Slomškovo nedeljo ne bomo govorili o vseh perečih vprašanjih, ki jih je v svojih pridigah in pastirskih pismih obravnaval Slomšek. Ustavili se bomo le ob praznovanju nedelje in zapovedanih praznikov.

Slomška posebno boli, da ljudje ne spoštujejo nedeljskega počitka, da nedelja postaja navaden delovni dan, da ni več Gospodov dan, ni dan srečanja z Gospodom, saj se opušča nedeljska božja služba. Kot kristjani prvih stoletij je Slomšek prepričan, da ne moremo živeti brez obhajanja Gospodovega dne. Nobene prilike ne zamudi, da z vso resnostjo na to opozori duhovnike in vernike.

Že prvo nedeljo, ko je Slomšek kot škof nagovoril duhovnike in vernike v novi mariborski stolnici, je duhovnikom nad vse priporočil, da naj posebej poskrbijo za skrbno in zvesto obhajanje nedelje in praznikov.

»Žalostno je,« pravi, »kam smo dandanašnji zašli v tej zadevi. Mnogo rokodelcev z največjo vnemo opravlja svoje delo. Pomočniki in vajenci zaradi dela ne morejo biti pri sveti maši. Ob nedeljah trgovci celo na cerkvenem pragu ponujajo svoje blago. Bolj imenitni se ob nedeljah udeležujejo hrupnih lovov. Vozniki ne privoščijo nedeljskega počitka ne sebi in ne svoji živini. Vsi ti ljudje, ki ne spoštujejo Gospodovega dne, postajajo mrtve mladike, v katerih se več ne pretaka življenjska moč Božjega življenja, saj se več ne hrani z Gospodovim telesom.

Če hočemo dobro srečo imeti, sveti naj nam bodo dnevi Gospodovi. Očetje dragi, ob nedeljah in praznikih peljite otroke k službi Božji, peljite jih popoldne na polje ali na vesele vinske vrhe, pokažite jim lepoto stvarstva, občudujtejo naj Božje veličastvo in Božjo dobroto ...

Če hočemo dobro srečo imeti, sveti nam naj bodo dnevi Gospodovi. Ne hodimo ob svetih nedeljah in praznikih na trg kupovat ali prodajat, ne na cesto blaga vozit brez velike potrebe. Kdor to stori, krade Bogu posvečene dni in prave sreče imel ne bo. Bog je svoj blagoslov obljubil le tistim, ki posvečujejo njegove dni. Dejal je, šest dni delaj in vsa svoja dela opravljaj; sedmi dan je sobota ali praznik Gospoda, tvojega Boga; tisti dan ne delaj ti, ne tvoj sin ne tvoja hči, ne tvoj hlapec ne tvoja dekla ne tvoja živina. Gospod je dan sobote blagoslovil in posvetil. Prepovedano delo ob nedeljah in praznikih je Bog preklel, da nima dobička ne sreče. Zakaj je pri ljudeh tako malo teka, joka in javka pa toliko po svetu? Zato, ker ljudje Bogu čast jemljejo ob nedeljah in praznikih. Dajmo Bogu, kar je Božjega, in dal nam bo tudi Bog, kar potrebujemo za dušo in za telo. To vam preljubi, kot prvo priporočam in bom priporočal, dokler živim; vsak dan lepo molite, vsako nedeljo in praznik službo Božjo spodobno obhajajte.«

Pobožnemu kristjanu so potrebne tri reči: vsako jutro in vsak večer moliti, vsako nedeljo in zapovedan praznik službo božjo obhajati, pri sveti maši in Božji besedi biti in pogosto prejemanje svetih zakramentov.

Zakaj so se prvi kristjani imenovali tudi ljudje nedelje? Glavni razlog za praznovanje nedelje je bilo dejstvo, da je Jezus na nedeljo vstal od mrtvih. Vstajenje je žarišče naše vere. Gospod

živi in več ne umrje. Po njem se začne nova doba človeške zgodovine. To je upanje, iz katerega živimo. Nedelja je božji dar. Kristjani potrebujemo dan, ko se srečamo s Kristusom. Od Slomškovih časov se je veliko spremenilo. Krščansko praznovanje nedelje ne ogroža le nedeljsko delo, ampak tudi drugačno pojmovanje nedelje in raznolika ponudba poklicnih oblikovalcev prostega časa.

Ob petkih, ko se sodelavci po končanem delu poslavljajo, si voščijo: Želim ti lep konec tedna. Redko kdo reče, želim ti veselo nedeljsko praznovanje. Kdo bo rekel, pa saj to je vseeno. Glavno je, da jutri ni treba na delo, da sta dve prosta dneva. Je res tako vseeno? Odločno moramo reči, ne, ni vseeno.

Nedelja pomeni: Teden se začne s prostim dnevom in ne z delom. Veliko prej, kot smo sposobni delati, že živimo. Najbolj pomembni stvari v življenju ne moremo narediti ali zaslužiti, to nam je darovano. Življenje nam je darovano. Bogu se zahvaljujemo, ker smo, ker nas sprejema. Za tem stoji Jezus Kristus. On nam podarja življenje onkraj smrti. Nedelja je dan njegovega vstajenja. Kristus je središče tega dne.

Zato je nam kristjanom nedelja sveta. Ni kateri koli prost dan, ki si ga po mili volji izbiramo. Stoji na začetku pred vsemi drugimi dnevi. Je znamenje nove dobe. Je Božje znamenje, ki daje celotnemu življenju smer: v znamenju vstajenja gre pot od smrti k življenju.

Slomšek je kot dobri pastir budno spremljal življenje vernikov. Vedel je, kako mladike na trti ostanejo žive in rodovitne. V molitvi in evharistiji je videl vir žive vode za vsakega kristjana.

Tudi za nas, kristjane 21. Stoletja, velja, da potrebujemo živ stik z od mrtvih vstalim Kristusom, ki daje našemu življenju smer in vsebino. Potrebujemo vez ljubezni, ki nas združuje kot občestvo svetih.

Prošnje za vse potrebe

Nebeški Oče, zahvaljujemo se ti, da si nam podaril blaženega škofa Antona Martina za učitelja in vzornika. Radi bi uresničili njegovo vodilo: Sveta vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike. Brez tvoje pomoči smo nemočni. Prisluhni nam in usliši naše prošnje:

1. Vodi vse voditelje krščanskih Cerkev k medsebojnemu spoštovanju in sodelovanju, da bo prišel čas, ko bo ena čreda in en pastir.
2. Mariborski metropoliji naj bo prvi mariborski škof blaženi Martin svetla luč žive vere in krščanske omike.
3. Naša župnijska občestva naj po obhajanju svete evharistije postanejo žarišča krščanske solidarnosti in ljubezni.
4. Vsem pokojnim škofom, duhovnikom, očetom in materam, učiteljem in vsem vzgojiteljem bogato poplačaj za zvesto službo evangeliju.

Nebeški Oče, za nas skrbiš. Pošiljaš nam pastirje, ki nas nedeljo za nedeljo zbirajo k daritvi tvojega Sina. Pomagaj nam, da bomo po nedeljskem praznovanju, posebej še po nedeljski sveti maši čedalje bolj rodovitne mladike na trti Jezusu Kristusu, ki živi in kraljuje vekomaj. Amen.

SLOMŠKOVA TRIDNEVNICA

1. Slomšek nam je luč vere, upanja in ljubezni - 1982 (Jože Vesenjajk)
2. Slomšek – apostol slovenskega ljudstva - 1983 (Jože Vesenjajk)
3. Slomšek in sveto pismo - 1984 (Viljem Pangerl)
4. Slomšek – apostol cerkvene edinosti - 1985 (Jože Vesenjajk)
5. Slovenski kristjan, narodna kultura in škof A. M. Slomšek – 1986 (Jože Vesenjajk)
6. Slomšek nas uči prav obhajati sveto evharistijo – 1987 (Jože Vesenjajk)
7. Slomšek – dušni pastir božjega ljudstva – 1988 (Jože Vesenjajk)
8. Slomšek – učitelj po Jezusu Kristusu – 1989 (Jože Vesenjajk)
9. Družina – Slomškova skrb – 1990 (Jože Vesenjajk)
10. Slomškov jubilejni triptih - 1991 (Viljem Pangerl)
11. Pastori optimo (ob 130 letnici smrti) – 1992 (Viljem Pangerl)
12. Božji služabnik – 1993 (dr. Marjan Turnšek – Viljem Pangerl – Miha Herman)
13. Slomšek prosi matere in očete za pomoč – 1994 (dr. Marjan Turnšek)
14. Slomškova največja ljubezen – sv. katoliška cerkev – 1995 (Viljem Pangerl)
15. Slomšek – škof (ob 150-letnici posvečenja) – 1996 (Viljem Pangerl)
16. Nebesa morajo biti naša – 1997 (Viljem Pangerl)
17. Vsi Slomškovi spomeniki – 1998 (Viljem Pangerl)
18. S Slomškom na pot svetosti – 1999 (Miha Herman, Jože Goličnik)
19. Evharistija – kruh novega življenja – 2000 (dr. Marjan Turnšek)
20. Odrini na globoko – 2001 (Jože Goličnik)
21. Čas nam prinaša nove naloge – 2002 (Jože Planinšek CM)
22. Evropska razsežnost Slomškovega dela – 2003 (dr. Franc Kramberger, Jože Goličnik)
23. Slomšek – luč za tretje tisočletje (dr. Stanislav Lipovšek, dr. Marjan Turnšek, Miha Herman)
24. Kdor hoče koga vneti, mora sam goreti (Ernest Berložnik, Alojz Vicman, Miha Herman)
25. Vse za večjo čast božjo in zveličanje duš (dr. Franc Kramberger, dr. Jožef Smej, Jože Goličnik)
26. Kristus luč mojega življenja (mag. Alojzij Kačičnik, Vlado Bizjak, Jože Goličnik)
27. Materin nauk – otroku jutranja zarja (Miha Herman, dr. Peter Štumpf, Jože Kužnik)
28. Slomšek – pastir prihodnosti (dr. Franc Kramberger, dr. Stanko Lipovšek, Jože Kužnik, Jože Goličnik)